

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 2349

Podgorica, 10.12.2018.godine

ANALIZA PROGRAMSKE STRUKTURE LOKALNIH JAVNIH RADIO EMITERA

ZAKONSKI OKVIR

Članom 56 Zakona o elektronskim medijima¹ propisano je da programska osnova opšteg radijskog programa sadrži programsku šemu kojom se određuje: vrsta programa, odnosno njihovo razvrstavanje u pojedine grupe, predviđeni kvantitativni odnos između pojedinih grupa sadržaja, predviđeni maksimalni opseg oglasnih sadržaja, predviđeni obim sopstvenih audiovizuelnih djela, vrijeme emitovanja.

Članom 74 propisano je da su javni emiteri dužni da pružaju javne usluge proizvodnje i emitovanja radijskih i/ili televizijskih programa sa informativnim, kulturnim, umjetničkim, obrazovnim, naučnim, dječjim, zabavnim, sportskim i drugim programskim sadržajima, kojima se obezbjeđuje ostvarivanje prava i interesa građana i drugih subjekata u oblasti informisanja.

Javna usluga podrazumijeva samostalnu i nezavisnu proizvodnju, uređivanje i emitovanje programa koji nijesu u službi političkih, ekonomskih ili drugih centara moći, objektivno i pravovremeno informisanje javnosti o političkim, privrednim, kulturnim, obrazovnim, naučnim, sportskim i drugim značajnim događajima i pojavama u zemlji i inostranstvu, kao i proizvodnju i emitovanje programa namijenjenih različitim segmentima društva, bez diskriminacije, posebno vodeći računa o specifičnim društvenim grupama kao što su djeca i omladina, pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, osobe sa invaliditetom, socijalno i zdravstveno ugroženi.

Javni emiteri su obavezni na njegovanje kulture javnih komunikacija i jezičkih standarda, proizvodnju i emitovanje programa koji izražavaju nacionalni i kulturni identitet Crne Gore i kulturni i etnički identitet manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, kao i proizvodnju i emitovanje programa na jezicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica na područjima na kojima žive.

Saglasno članu 76 Zakona, ugovorom između jedinice lokalne samouprave i lokalnog javnog emitera utvrđuje se vrsta i obim svih javnih usluga koje javni emiter pruža. Pored programskih obaveza utvrđenih članom 74 ovog zakona, definišu se i programski sadržaji namijenjeni razvoju nauke, obrazovanja i kulture, informisanju lica oštećenog sluha i vida, kao i programski sadržaji na jezicima pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

METODOLOŠKI OKVIR

Radi sagledavanja stepena realizacije obaveza, Agencija za elektronske medije je tokom oktobra 2018. godine zatražila od lokalnih javnih radio emitera da dostave:

- ugovor kojim se uređuju međusobna prava između jedinice lokalne samouprave i lokalnog javnog emitera, i
- popunjen obrazac „Programska osnova“.

¹ "Sl. list CG", br. 046/10, 040/11, 053/11, 006/13, 055/16

Obrazac „programska osnova“ predstavlja pregled koji sadrži glavne elemente programske osnove u skladu sa članom 56 Zakona o elektronskim medijima i to: vrstu programa, trajanje i kratak opis sadržaja emisija, predviđeni kvantitativni odnos između pojedinih grupa sadržaja, podatke o ukupnom učešću sopstvene produkcije, kupljenog odnosno reemitovanog programa.

U cilju precizne identifikacije traženih programskih sadržaja, emiteri su upućeni da prilikom popunjavanja obrasca dostave podatke koji se odnose na osnovnu (jesenju) programsku šemu i saglasno programskim obavezama iz Ugovora o pružanju javnih usluga sa jedinicom lokalne samouprave. Emiteri su takođe upućeni na odredbe Pravilnika o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom ("Sl. list Crne Gore", br. 11/12), kako sa aspekta određivanja produkcijskog izvora sadržaja (sopstvena produkcija, sadržaji proizvedeni po licenci i otkupljenom formatu, ili sadržaji proizvedene kroz bilateralnu ili multilateralnu koprodukciju), tako i sa aspekta određivanja vrste programskog sadržaja (informativni, zabavni, kulturno-umjetnički, itd.).

Tokom perioda oktobar - novembar 2018. godine, na osnovu pomenutih dokumenata, prikupljeni su podaci koji se odnose na vrstu programa, trajanje i kratak opis sadržaja emisija, predviđeni kvantitativni odnos između pojedinih grupa sadržaja, podaci o ukupnom učešću sopstvene produkcije, koprodukcije, kupljenog, odnosno reemitovanog programa, **te su na osnovu njihove kvantitativne obrade izvedeni rezultati koji se daju u nastavku teksta.**

POLAZNI PODACI

Lokalni javni emiteri dužni su da obezbijede kvalitetan prijem radijskog programa za najmanje 85% stanovništva jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji emituju program.

Odobrenje za emitovanje radio programa putem radio-difuznih frekvencija posjeduje 14 lokalnih javnih emitera:

- Lokalni javni emiter „Radio Andrijevića“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Andrijevića“;
- Lokalni javni emiter „Radio Bar“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Bar“;
- Lokalni javni emiter „Radio Berane“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Berane“;
- Lokalni javni emiter „Radio Bijelo Polje“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Bijelo Polje“;
- Lokalni javni emiter „Radio Televizija Budva“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Budva“;
- Lokalni javni emiter „Radio i televizija Cetinje“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Cetinje“;
- Lokalni javni emiter „Radio Danilovgrad“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Danilovgrad“;
- Javni radio difuzni servis „Radio Televizija Herceg Novi“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Herceg Novi“;
- Lokalni javni emiter „Radio Televizija Pljevlja“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Pljevlja“;
- Lokalni javni emiter „Radio Kotor“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Kotor“;
- Lokalni javni emiter „Radio i Televizija Nikšić“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Nikšić“;
- Lokalni javni emiter „Radio Rožaje“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Rožaje“;
- Lokalni javni emiter „Radio Tivat“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Tivat“;
- Lokalni javni emiter „Radio televizija Ulcinj“ d.o.o. za emitovanje programa „Radio Ulcinj“.

Lokalni javni emiter „Radio Televizija Pljevlja“ - „Radio Pljevlja“ nije obuhvaćen ovom analizom imajući u vidu da se nalazi u postupku saniranja posljedica uzrokovanih požarom u poslovnim prostorijama ovog emitera. Prema tome, trinaest lokalnih javnih radio emitera biće uključeno u ovu analizu.

PROGRAMSKA STRUKTURA

Svih 13 lokalnih javnih radijskih emitera emituju program 24 časa dnevno, što na sedmičnom nivou predstavlja 10.080 minuta radijskog programa po emiteru.

Saglasno članu 55 Zakona o elektronskim medijima emiteri su dužni da objavljuju radio programe na crnogorskom jeziku ili na drugom jeziku u službenoj upotrebi. Upotreba crnogorskog jezika nije obavezna u programima namijenjenim pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Lokalni javni emiteri u prosjeku na sedmičnom nivou emituju program koji sadrži 67% muzike i 33% sadržaja različite vrste (po kategoriji, žanru ili produkcijskom izvoru).

Navedeno znači da prosječna radijska stanica emituje 3.282 minuta sedmično (oko 55 sati), odnosno 468 minuta dnevno (približno 8 sati) različitih sadržaja, dok ostatak emitovanog programa predstavlja muzički sadržaj.

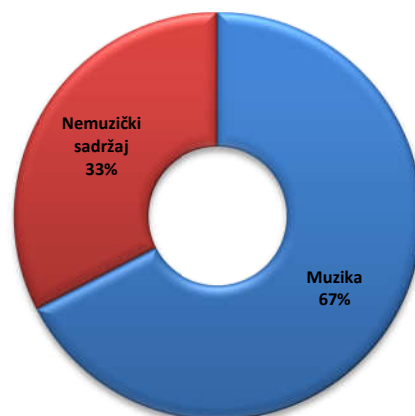
Sopstvenom produkcijom se smatraju informativne, kulturno - umjetničke, muzičke, sportske i druge emisije, kao i drugi izvorno proizvedeni programski sadržaji čiji je proizvođač emiter ili su proizvedeni po njegovoj narudžbi i za njegov račun². Sopstvena produkcija radijskih emitera podrazumijeva programske sadržaje u kojem izvorni audio materijal, ili autorski dio, čini više od 20 odsto.

Od emitovanih 3.282 minuta različitih (nemuzičkih) sadržaja sedmično, 90,7% predstavlja sopstvena produkcija, dok 8,1% predstavlja reemitovani program. Reemitovani program se odnosi na informativni program Radija Crne Gore, zajedničku informativnu emisiju lokalnih javnih radio emitera „Zajednički talas“ i informativni program Radija Slobodna Evropa. Kupljeni program je neznatnih 1,2%.

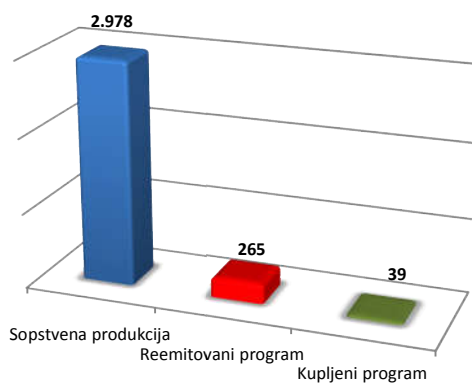
Posmatrano po vrsti emitovanog nemuzičkog sadržaja zastupljenog u cjelodnevnom programu dominiraju informativni i zabavni sadržaji, dok je najmanje sadržaja namijenjenih djeci.

Dominantni sadržaj za svih 13 lokalnih javnih emitera čine informativne emisije, uglavnom kratke forme (do 10 minuta) i jedna centralna informativna emisija sa vijestima iz zemlje i svijeta. Navedeni sadržaji su formalno odvojeni od ostalog programa i prepoznatljivi kao „klasičan“ informativni program. Količinu ove vrste sadržaja uvećavaju i emisije kolažnog tipa koje predstavljaju mješavinu informativnog sadržaja (dominantno servisnih i drugih informacija) i muzike (npr. „jutarnji program“) ali i emisije koje se bave posebnim segmentima društvenog života a prvenstveno imaju informativnu ulogu (posebne – autorske emisije).

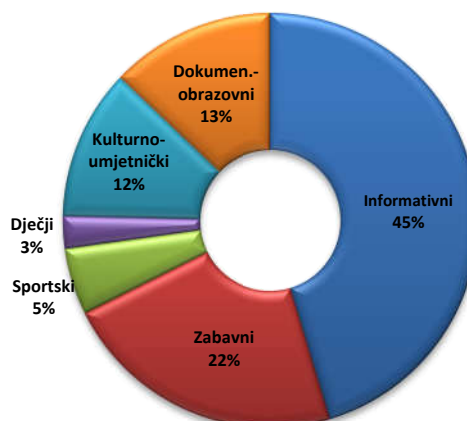
Članom 59 Zakona o elektronskim medijima propisano je da je emiter dužan da dnevno emituje najmanje 12 sati programa i da najmanje 10% ukupnog nedjeljnog programa posveti objavljivanju vijesti i informacija iz zone pokrivanja. Takođe, emiter je dužan da dnevno emituje informativni program u trajanju od najmanje 30 minuta u okviru kojeg najmanje jednu informativnu emisiju u trajanju od najmanje 20 minuta.

struktura radijskog programa - sedmični prosjek

struktura produkcije - sedmični prosjek (minuti)

Struktura po vrsti sadržaja - sedmični prosjek

² Pravilnik o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom ("Sl. list CG", br. 011/12)

Svi radio emiteri koji su obuhvaćeni analizom, saglasno programskim šemama, imaju centralnu informativnu emisiju propisane dužine trajanja (dvadeset ili više minuta) osim Radio Ulcinja (emisije do 15 min).

PROGRAM PO VRSTI (ŽANRU)

Radio Rožaje i Radio Ulcinj emituju program dvojezično, na bosanskom i albanskom, odnosno na crnogorskom i albanskom jeziku. Radio Bar dio informativnog programa emituje na albanskom jeziku.

Emisije koje su sadržajem posvećene osobama sa invaliditetom imaju Radio Bar, Radio Bijelo Polje, Radio Tivat, Radio Herceg Novi, Radio Kotor i Radio Danilovgrad.

Radio Berane, Radio Herceg Novi i Radio Tivat imaju emisije posvećene pitanjima od značaja za RAE³ populaciju.

Radio Andrijevisa, Radio Bar, Radio Berane, Radio Danilovgrad, Radio Herceg Novi, Radio Bijelo Polje i Radio Cetinje imaju emisije koje prate aktivnosti NVO sektora sa područja opštine.

Promociju zdravih stilova života kroz posebne sadržaje imaju Radio Andrijevisa, Radio Bijelo Polje, Radio Berane, Radio Nikšić, Radio Herceg Novi i Radio Kotor.

Teme vezane za turizam imaju Radio Kotor, Radio Tivat i Radio Budva. Emisije koje se sadržajem bave lovom, ribolovom, florom i faunom imaju Radio Nikšić, Radio Herceg Novi i Radio Tivat. Emisije o očuvanju prirode i ekologiji imaju u programu Radio Kotor i Radio Tivat.

Posebne emisije posvećene selu i poljoprivredi imaju Radio Bijelo Polje, Radio Bar, Radio Berane i Radio Nikšić.

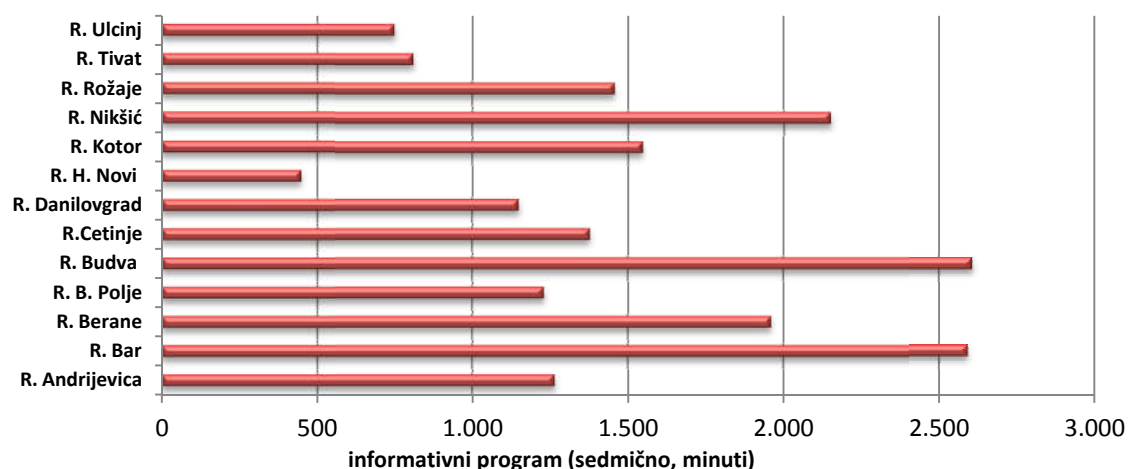
Vjerske programe povremeno emituje Radio Rožaje.

Dječiji i omladinski program imaju svi emiteri osim Radio Cetinja. Emisije kroz koje se afirmišu mladi talenti u lokalnim sredinama imaju Radio Nikšić i Radio Danilovgrad.

Jedinu emisiju posvećenu penzionerima, na programu lokalnih javnih radio emitera ima Radio Herceg Novi.

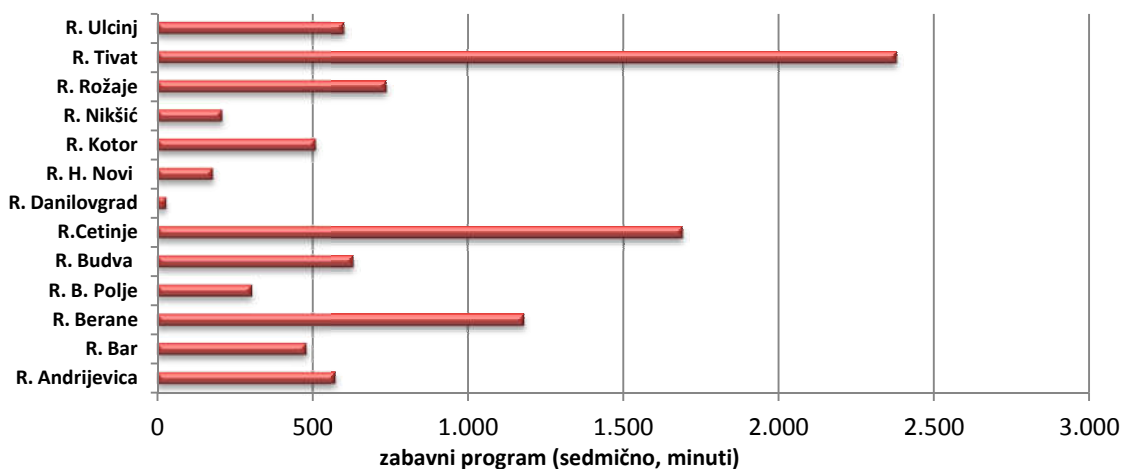
Radio Tivat ima direktne prenose sportskih događaja a zasjedanja lokalnih parlamenata prenose Radio Tivat i Radio Rožaje.

Informativni program predstavlja dominantnu kategoriju nemuzičkog sadržaja lokalnih javnih radio emitera. Od ukupnog informativnog programa, na različite forme „klasičnih“ informativnih emisija (Vijesti, Dnevnik, Hronike, Aktuelnosti i sl.) otpada 11.420 minuta ovog sadržaja. Od tog vremena reemitovani program je zastupljen sa 2.484 minuta („Novosti dana“ RCG 1, „Zajednički talas“ i RFE). Od ukupnog informativnog programa na jezicima manjina emituje se, u različitim formama i trajanjima, oko 1.716 minuta sadržaja (na albanskom - 596 minuta i bosanskom – 1.120 minuta).

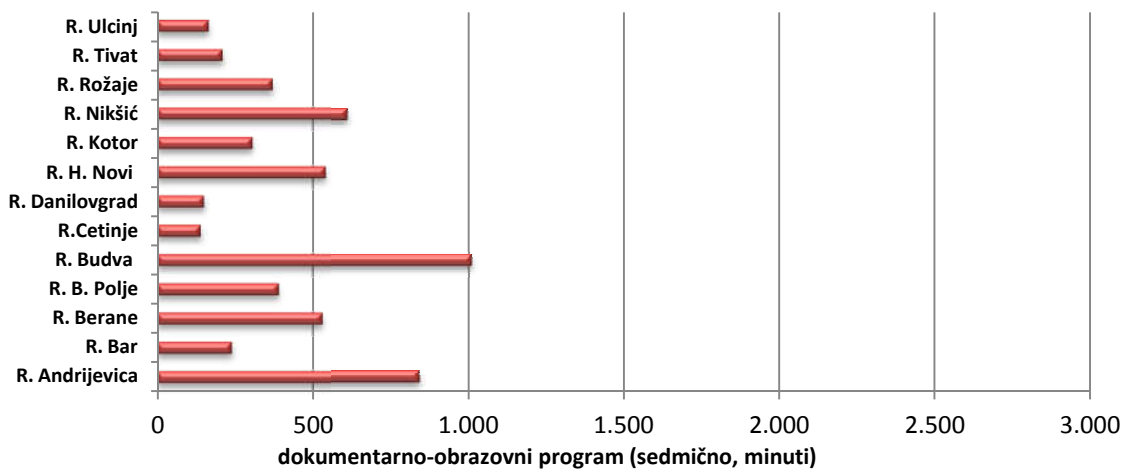

³ Romi, Aškalije, Egipćani

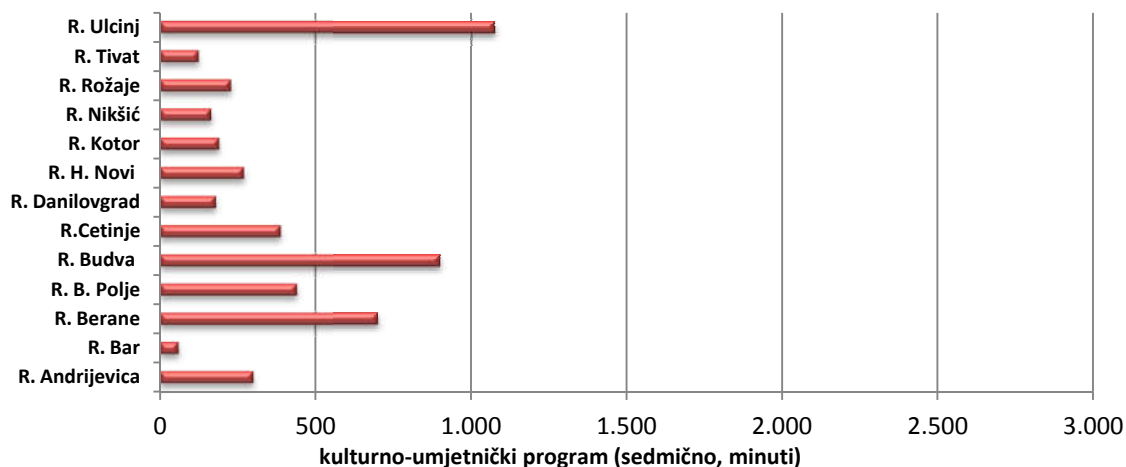
Iako su na drugom mjestu po učešću, emisija zabavnog karaktera je upola manje u odnosu na informativne. Zabavni program većinom karakterišu kontakt programi, kolažne emisije sa vijestima iz svijeta zabave i top liste. Radio Tivat, Radio Cetinje i Radio Berane imaju značajniju minutažu ovog programa u odnosu na ostale radio stanice dok Radio Danilovgrad, Radio H.Novi, Radio Nikšić i Radio Bar imaju ovaj programski sadržaj ispod 500 minuta sedmično u ukupnom nemuzičkom programu.

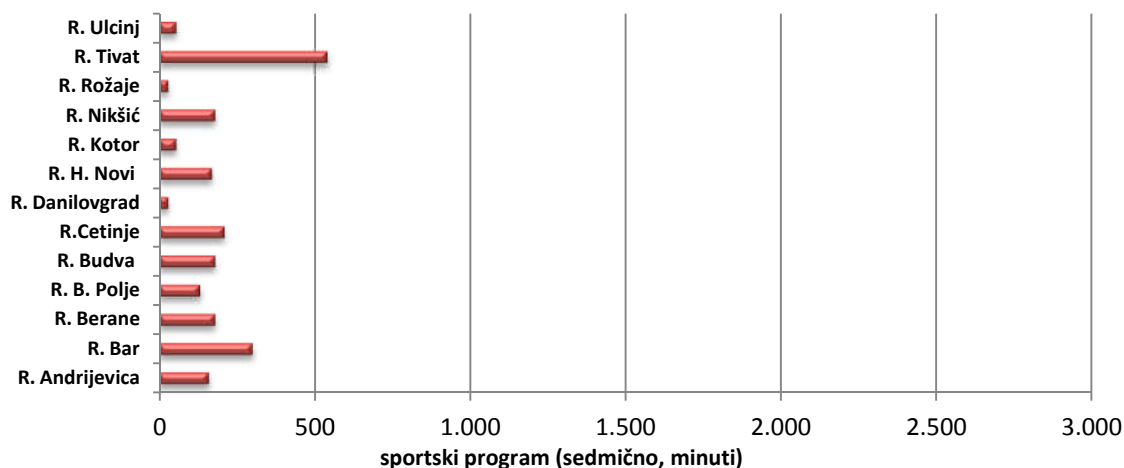
Učešće emisija dokumentarno-obrazovnog karaktera u ukupnom nemuzičkom sadržaju iznosi 13%. Dokumentarno-obrazovni program karakterišu emisije sa dominantnijom obrazovnom komponentom, na temu zdravstvene kulture, zdravih stilova života, ekologije, turizma, poljoprivrede i sl.

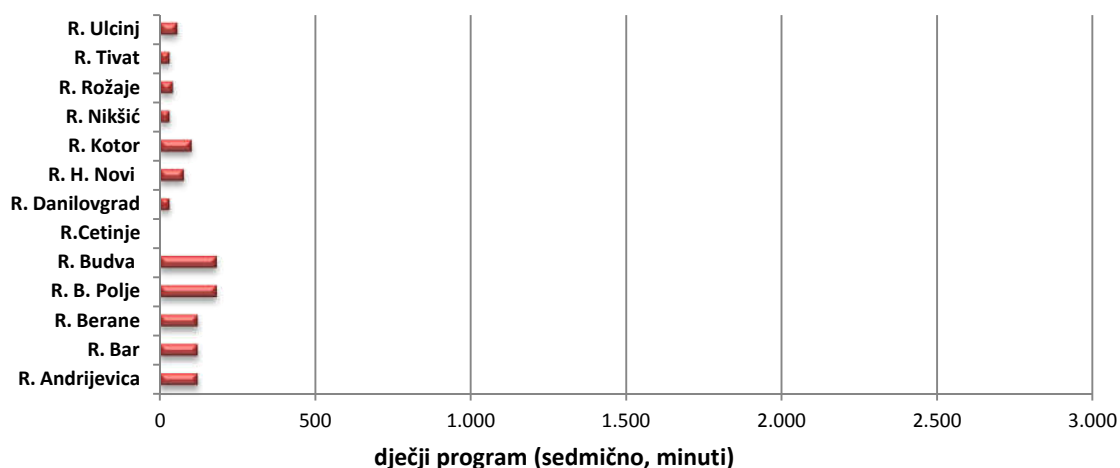
Kategoriju kulturno-umjetničkog programa dominantno predstavljaju emisije o običajima i kulturnom nasljeđu, emisije sa priložima o aktuelnim kulturnim dešavanjima, intervjuima ili monološke forme kojima se obrađuju teme iz oblasti kulture. Veoma značajno učešće u navedenoj kategoriji čine emisije koje prate lokalne kulturno umjetničke festivale. Imajući u vidu da je ova analiza bazirana prvenstveno na podacima vezanim za standardnu programsku šemu, ova kategorija programa u sezonskim fluktuacijama programske šeme (ljetnja – zimska) može biti značajnije uvećana.

Program vezan za sport i sportske događaje imaju svi emiteri. Emisije su klasičnog sportskog formata, kolažni programi sa informacijama, izvještajima, priložima vezanim za sportska dešavanja. Značajan dio tih sadržaja je posvećen lokalnom sportu. Ispod 100 minuta ovog sadržaja imaju Radio Ulcinj, Radio Rožaje, Radio Kotor i Radio Danilovgrad.

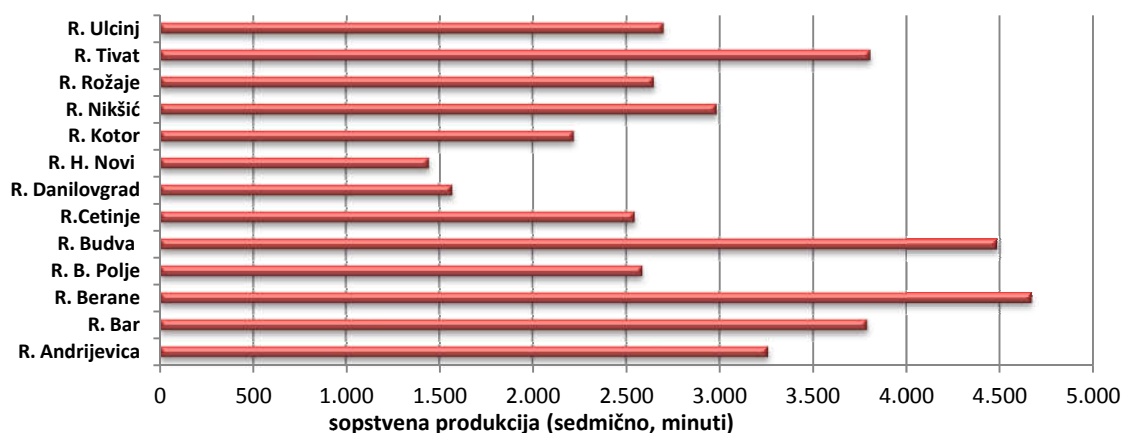

Jedini emiter koji nema predviđeno emitovanje dječijeg programa je Radio Cetinje. Značajniju minutažu predviđenu za emitovanje u odnosu na ostale emitere imaju Radio Budva i Radio Bijelo Polje sa po 180 minuta sedmično. Ovi sadržaji se sastoje od različitih formi za djecu predškolskog, školskog i omladinskog uzrasta. Emisije se realizuju uglavnom uz učešće djece ili učenika osnovnih i srednjih škola.

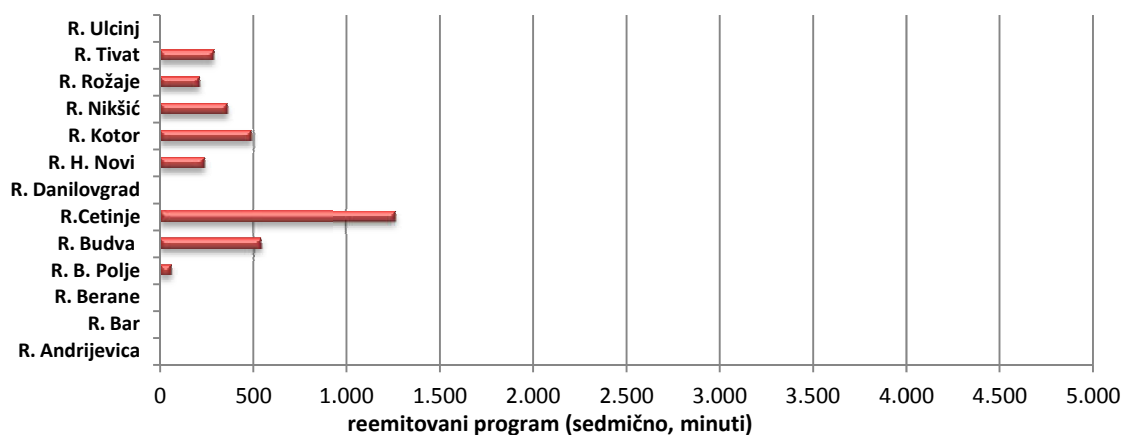

PROGRAM PO PRODUKCIJSKOM IZVORU

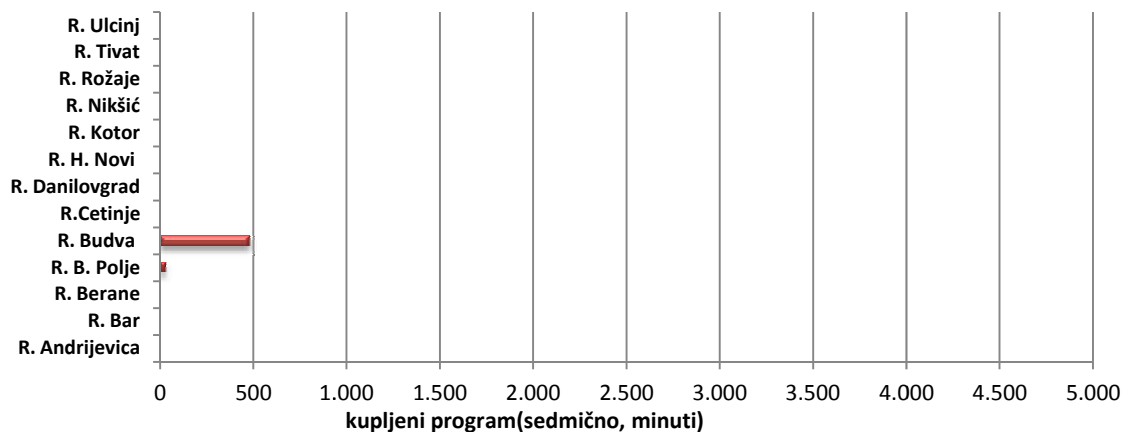
Sopstvenom produkcijom se smatraju informativne, kulturno - umjetničke, muzičke, sportske i druge emisije, kao i drugi izvorno proizvedeni programski sadržaji čiji je proizvođač emiter ili su proizvedeni po njegovoj narudžbi i za njegov račun.

Reemitovani program se prvenstveno odnosi na informativni programi Radija Crne Gore, emisiju „Zajednički talas“ lokalnih javnih servisa i informativni program Radio Slobodna Evropa. Radio Cetinje ima značajnu minutažu reemitovanog programa 1.260 minuta. Značajnije manje reemitovanog programa imaju Radio Kotor i Radio Budva dok Radio Bijelo Polje reemituje 60 minuta.

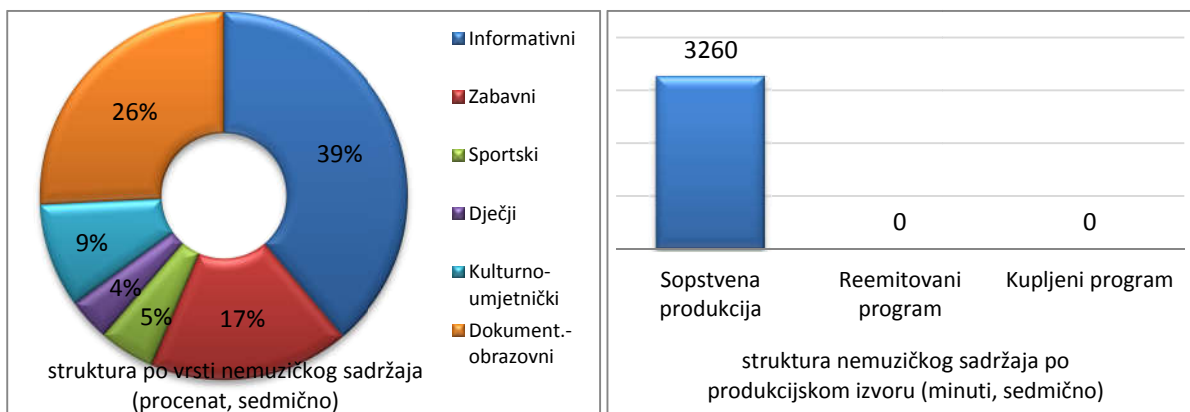

Kupljeni program je neznatno prisutan u ukupno predviđenom programu na sedmičnom nivou. Radio Budva i Radio Bijelo Polje jedini su emiteri koji imaju i kupljene programe.

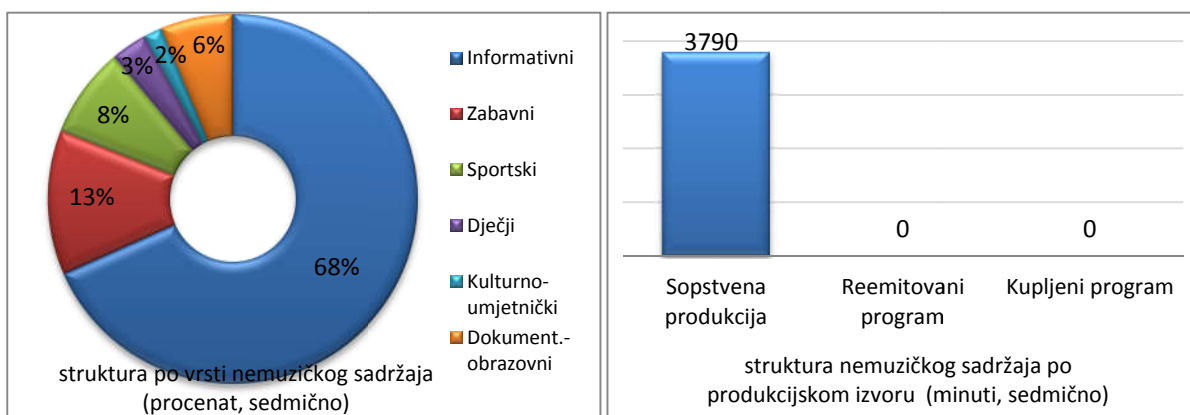

STRUKTURA PROGRAMA PO EMITERU

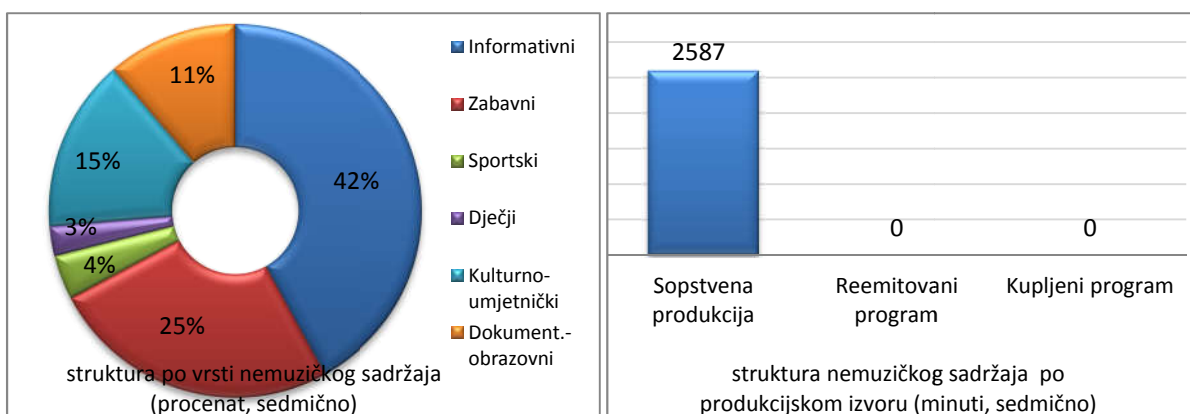
Radio Andrijevica

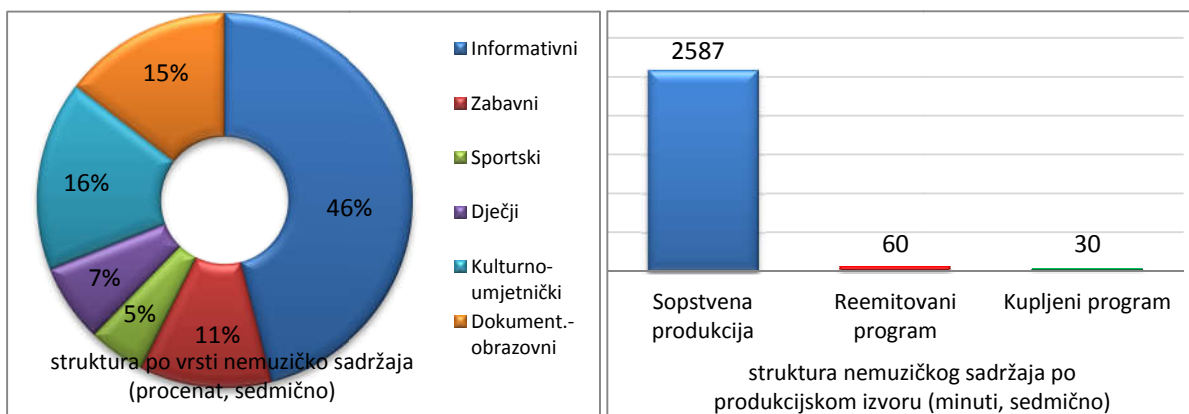
Radio Bar

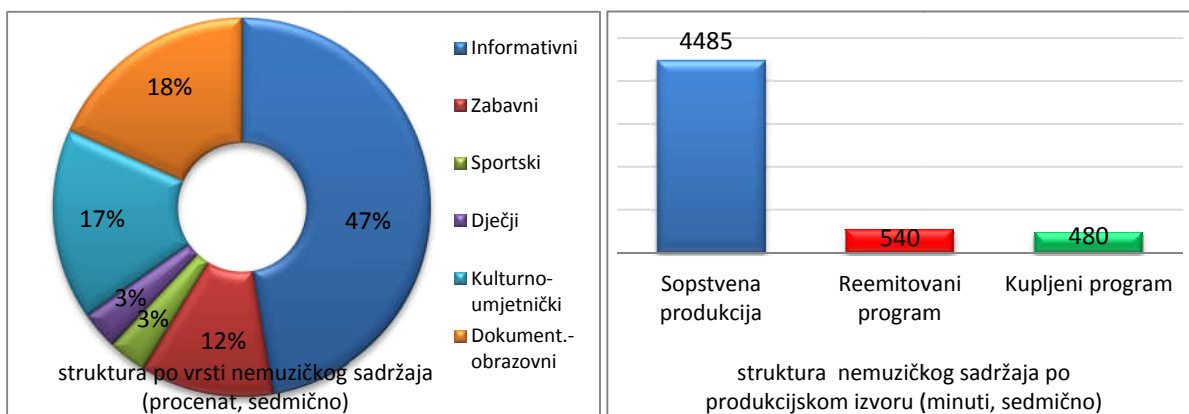
RadioBerane

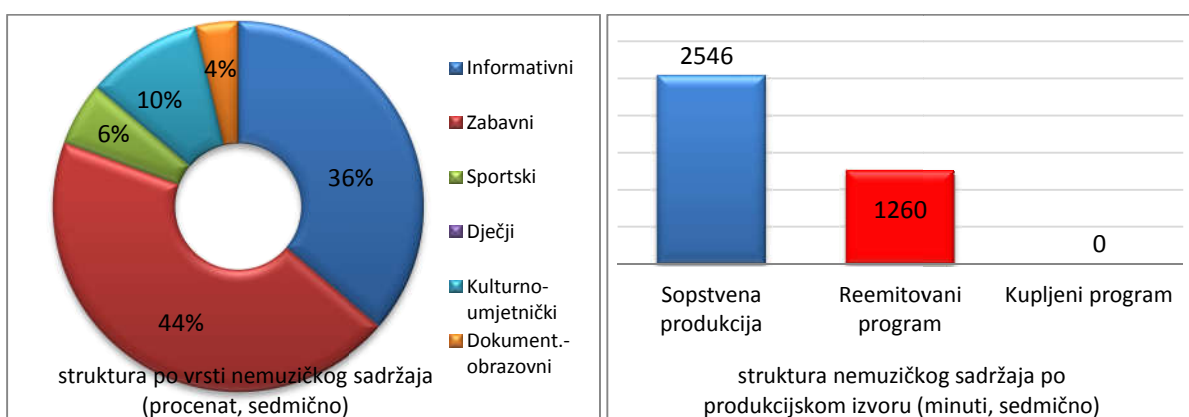
Radio Bijelo Polje

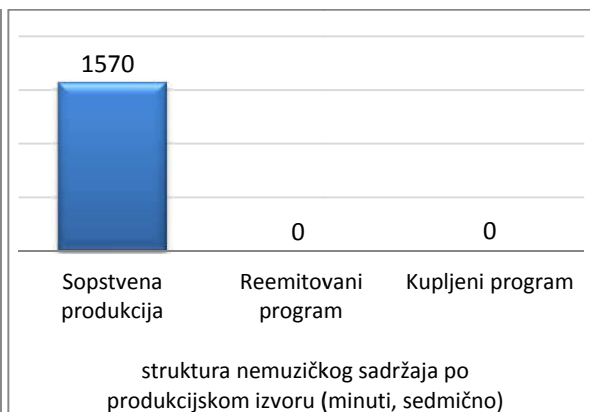
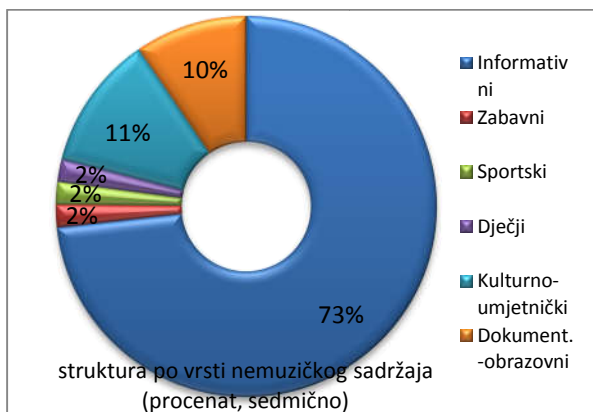
Radio Budva

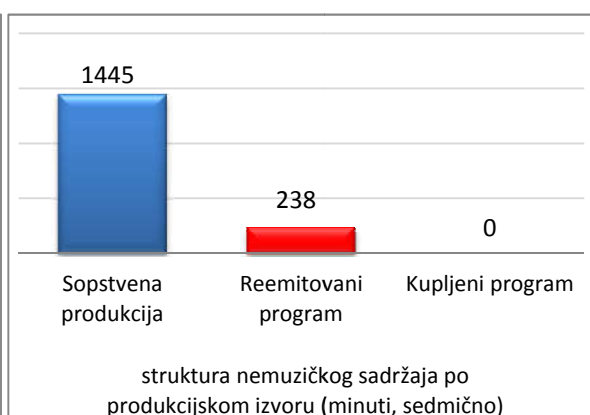
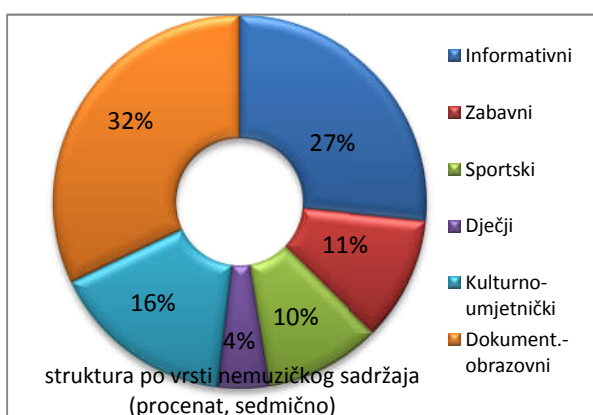
Radio Cetinje

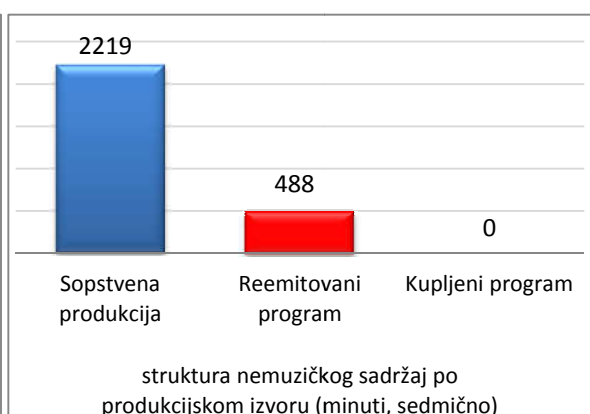
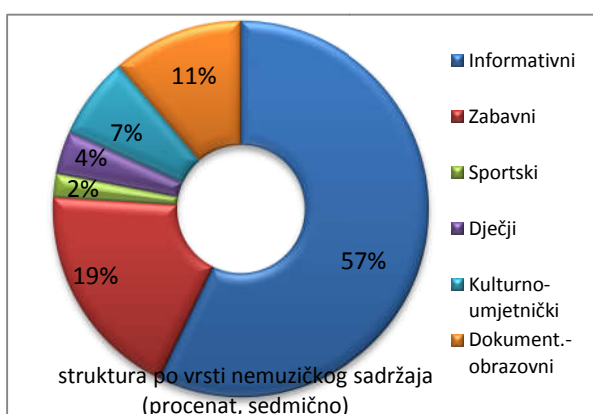
Radio Danilovgrad

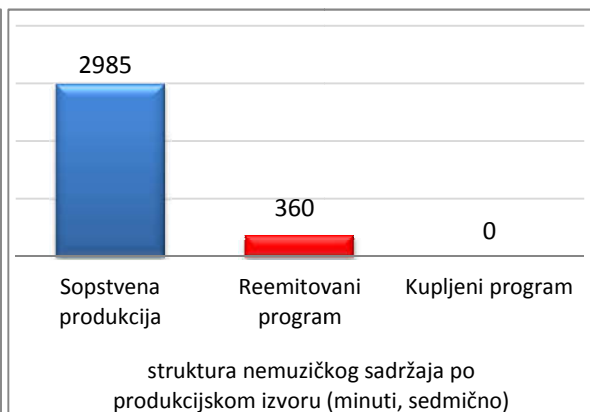
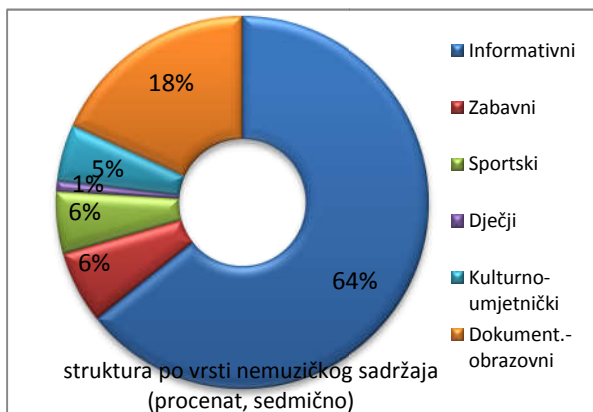
Radio Herceg Novi

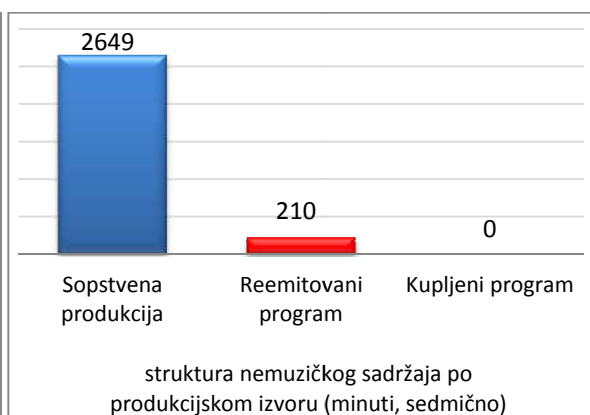
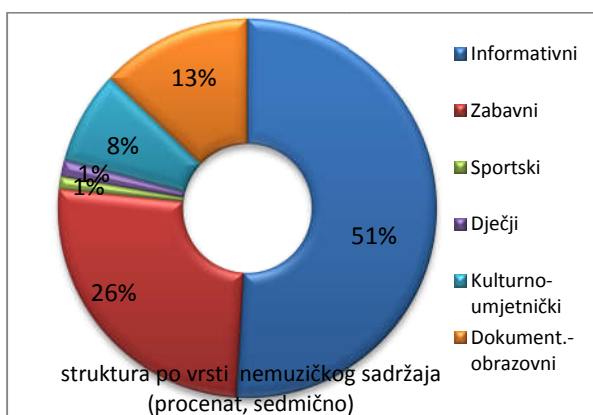
Radio Kotor

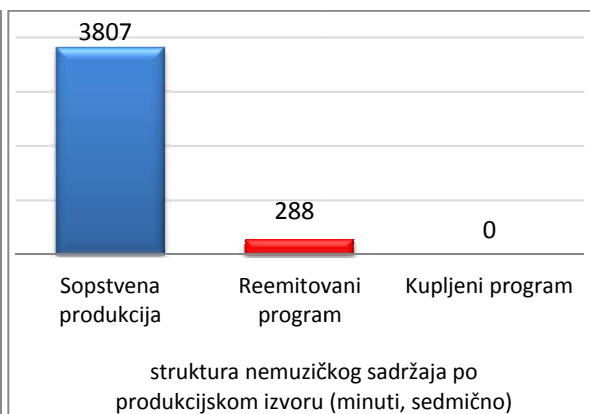
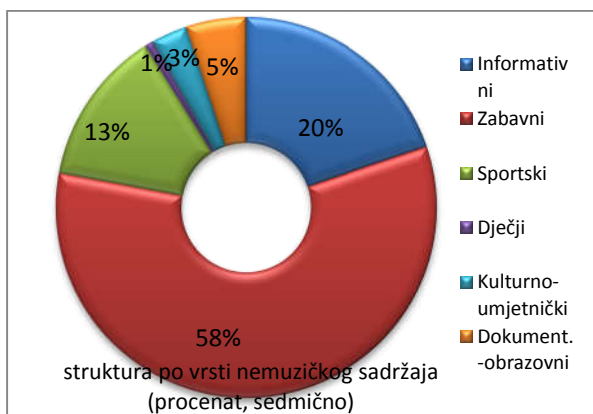
Radio Nikšić

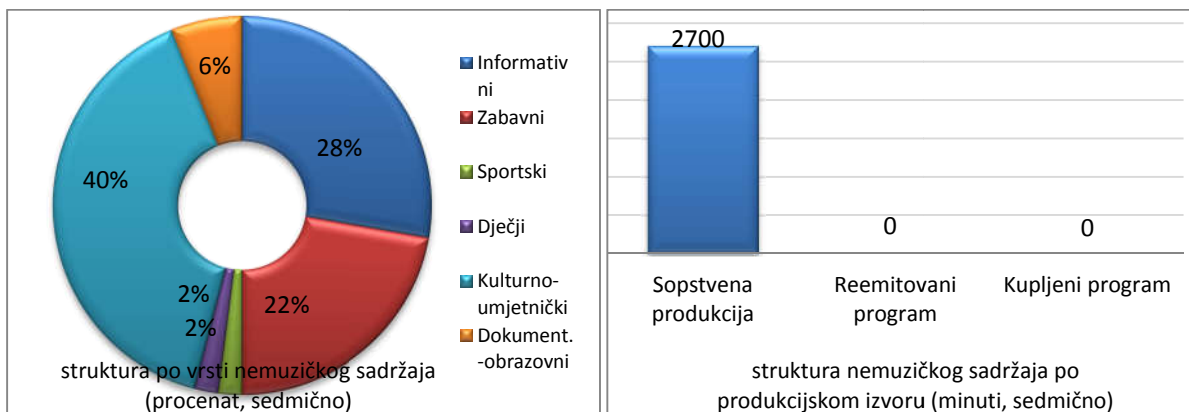
Radio Rožaje

Radio Tivat

Radio Ulcinj

Sektor za monitoring
 Sunčica Bakic, pomoćnik direktora